

Sivil Toplum Kamu Harcamalarını Denetleyecek

30 sivil toplum kuruluşunun bir araya gelerek oluşturduğu Kamu Harcamalarını İzleme Platformu, kamu kaynaklarından sosyal korumaya, çocuğa, gençliğe, eğitime ve askeri harcamalara ne kadar pay ayrıldığını izleyip, sonuçları, tespitleri kamuoyuyla, milletvekilleriyle paylaşacak.

Platform sözcüsü Prof. Dr. Nurhan Yentürk, kamu harcamalarının toplumsal denetiminin yapılamadığını düşündükleri için böyle bir çalışmayı ortaya koyduklarını söyledi.

İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi Direktörü Yentürk, TBMM'de sürdürülen bütçe görüşmelerinde milletvekillerinin, farklı kamu idarelerinin bütçelerini incelediklerini ancak, çeşitli eksiklikler gördüklerini anlattı:

"Milletvekillerine çeşitli kurumların bütçeleri gidiyor. Hâlbuki sosyal harcama dediğimizde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu'ndan Sağlık Bakanlığına ya da SHÇEK'e kadar hepsinin bütçelerinin bir arada görülmesi gerekir. Bu, milletvekillerinin önüne toplu gitmiyor. Dolayısıyla milletvekilleri çocuğa, gençliğe ne kadar harcama yapıldığını bilmiyorlar" dedi.

Yaptıkları çalışmanın toplam harcamayı ve etkisini görmek açısından önemli olduğunu belirten Yentürk, kamu kaynaklarından sosyal korumaya, çocuğa, gençliğe, eğitime, askeri harcamalara ne kadar pay ayrıldığına yönelik çalışmanın sonucunu milletvekillerine de gönderdiklerini söyledi.

"Hayal kurmuyoruz ama..."

Bütçe görüşmelerinden önce doğrudan Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki milletvekilleriyle bir araya gelmeyi istediklerini belirten Yentürk, rapordan nasıl bir geri dönüş beklediklerine ilişkin ise şöyle anlattı:

"Hemen askeri harcamaları düşürürler, şunu yükseltirler diye bir hayalimiz yok ama biz bunu sürekli yapacağız ve mutlaka bir etkisinin olacağını düşünüyoruz. Raporumuzun veri yayımlayan bürokrasi üzerinde de etkisi olacağını düşünüyoruz. Soru önergeleri olacağını, dolayısıyla verilerin yayımlanabileceğini ve izlemenin daha kolay yapılabileceğini öngörüyoruz."

Yardımlar yoksulluğu düşürmede etkili değil

Platformun raporunda, Türkiye'nin göreceli yoksulluk oranı yüksekken AB ülkeleri arasında sosyal koruma harcaması en düşük ülkelere biri olduğuna dikkat çekildi. Yeni bir yoksullukla mücadele politikasına ihtiyaç duyulduğu belirtildi.

Raporda, prim ödememiş yoksul kesime yönelik sosyal yardım ve sosyal hizmete yönelik harcamaların GSYH'ya oranının yetersizliği vurgulandı; bu durumun var olan dengesizlikleri pekiştireceği uyarısı yapıldı.

"Türkiye'de sosyal koruma sisteminin en eksik halkalarından birisi, vergilerden sağlanan ve vatandaş olma hakkından kaynaklanan düzenli gelir desteğinin olmamasıdır" denilen raporda, "Türkiye'de insanların muhtaç olduklarını kanıtlamak zorunda bırakılarak damgalanması, insanlık onurunu kırıcı olmakta ve insan hakkı ihlali düzeyine ulaşmaktadır" ifadeleri yer aldı.

Çocuklar ve gençler için ayrılan bütçenin yetersizliğine de dikkat çeken raporda, askeri harcamaların izlenmesine ilişkin güçlükler de değinildi:

"Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı'nın harcamaları, örtülü ödenekten karşılanan askeri harcamaların düzeyi, ücretli ve gönüllü korucularına yönelik silah alım harcamaları bilinmemektedir." (BB)

* Platformun kamu harcamalarını izlemek için yaptıkları yöntem ve veri kaynakları çalışmalarını beş ayrı "İzleme Kılavuzu"na erişmek için [tıklayınız](#).